

Četvrtak, 9. jun 2005.
svedok Ferat Sopi
svedok Avdulla Puka
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.07 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Izvinjavam se. Pretresno veće kasni nekoliko minuta ovog jutra. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Dobro jutro. Sada ćemo pozvati našeg sledećeg svedoka gospodina Ferata Sopi, ukoliko je to u redu.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobro jutro gospodine Sopi.

SVEDOK SOPI: Dobro jutro.

SUDIJA PARKER: Molim vas da pročitate naglas svečanu izjavu sa karte koja vam je upravo data.

SVEDOK SOPI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno. Izvolite, sedite. Gospodin Guy-Smith ima neka pitanja za vas.

svedok Ferat Sopi

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dobro jutro gospodine Sopi.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Dobro jutro gospodine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Gde trenutno živite gospodine?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Rođen sam u Lapušniku/Llapushnik, u opštini Glogovac/Gllogoc. A posle rata živim u gradu Prizrenu/Prizren na Kosovu/Kosovë.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Koliko imate godina gospodine?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Imam 66 godina.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste trenutni zaposleni?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja sam penzioner.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pre nego što ste otišli u penziju, koje je bilo vaše zanimanje?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Radio sam u zdravstvenoj službi. Radio sam u apoteci, uglavnom u zdravstvenoj službi.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A koliko ste dugo radili u zdravstvu?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: 43 godine, dok se nisam penzionisao. Od 1961. godine pa sve do penzionisanja u 65. godini.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li poznajete Haradina Balau?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A odakle ga poznajete?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Pre svega, Haradin Bala živi u selu koje nije daleko od mog sela i koje se zove Gornja Koretica, i mi smo se međusobno posećivali. Drugo, on ima nećaka u mom selu, u Lapušnik/Llapushnik. A treće, on je često dolazio na pregled u *Dom zdravlja* u Glogovcu/Gllogoc i tu je uzimao lekove, i tada sam ga ja sretao. Tako ga ja znam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada kažete da je dolazio u *Dom zdravlja* u Glogovcu/Gllogoc, kada se to događalo?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Kao i svi ostali pacijenti, on je dolazio, jer mene poznaju svi u okolini Glogovca/Gllogoc kao i ja njih, jer je to za njih bilo jedino mesto gde su mogli da dobiju lekarsku pomoć. Nije postojao drugi dom zdravlja u toj opštini osim ovog u kome sam ja radio.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Shvatam. Moje pitanje se više odnosilo na vremenski period. Možete li da nam kažete kada je on dolazio na lečenje, koje godine je dolazio kod vas?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Bolje sam ga upoznao 1991. godine i 1992. godine, kao i posle toga, jer je on bio bolestan i redovno je dolazio kako bi dobijao lekove na osnovu lekarskog recepta. Mi smo se poznavali jer je njegov otac imao prodavnicu pored mesta na kom sam ja radio, a bio je i narodni pevač pa sam ga poznavao. Lično nisam imao nikakav odnos sa njim.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pored lečenja Haradina Balae početkom devedesetih godina o čemu ste nam upravo govorili, da li ste vi učestvovali i u lečenju Haradin Balae tokom 1998. godine?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Istina je da sam ga poznavao od ranije, i tokom 1998. godine ja sam radio zajedno sa ostalim prijateljima u improvizovanoj ambulanti u mojoj kući. Kao i ostali bolesnici, on je dolazio i ja sam mu izdavao lekove. Znao sam ga od pre, zbog čega bi se on uvek kada je dolazio po lekove obraćao meni.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste da je u vašoj kući postojala jedna improvizovana klinika. Kada ste vi u toku 1998. godine otvorili u vašoj kući improvizovanu kliniku?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Žao mi je gospodine, ali ne mogu da vam kažem precizan datum, ali posle događaja u našoj opštini, a naročito posle 28. februara, imenom –

dogadaja u Likošanu/Likoshan, Čirezu/Çirez i Prekazu/Prekaz, situacija se pogoršala, i pošto nije moglo da se ide na drugo mesto po lekove i kod lekara, a ja sam živeo desetak kilometara udaljen od Glogovca/Gllogoc, ja sam iz ambulante prebacio neke lekove u moju kuću koja se nalazila nedaleko od asfaltnog puta. Tako da kad god bi građanima bila potrebna...

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Izvinite... molim vas da malo usporite. Mislim da bi nam to svima bilo od pomoći. Kada kažete da ste posle događaja u februaru mesecu odneli lekove u svoju kuću, da li se sećate da se to dogodilo bliže kraju meseca februara ili je to bilo početkom maja meseca. Kada ste vi to uradili, kada ste doneli lekove svojoj kući kako bi pomogli ljudima?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: To je bilo krajem februara meseca, posle događaja u Likošanu/Likoshan.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Nakon što ste doneli lekove u svoju kuću u Lapušniku/Llapushnik, da li ste u istoj kući u Lapušniku/Llapushnik boravili i tokom maja meseca?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Do 9. maja ja sam boravio u Lapušniku/Llapushnik.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste rekli da ste bili do 9. maja u Lapušniku/Llapushnik, možete li da nam kažete gde se nalazila vaša kuća u Lapušniku/Llapushnik u kojoj ste boravili do 9. maja?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Časni Sude, ja imam dve kuće. Jedna se kuća nalazi pored asfaltnog puta, a druga je bila nekih 1.200 metara gore u planini. Ja sam živeo u novoj kući koja je bila pored tog asfaltiranog puta Priština/Prishtinë – Peć/Pejë. Tu sam se ja nalazio. Posle toga, zbog pogoršanja situacije, bojao sam se da ostanem tamo, jer je policija i vojska (Srbije) patrolirala tim putem i pucali, napadali nas. Mi smo se bojali, i ja sam zajedno sa porodicom otišao u drugu kuću koju sam imao u planini. Kada sam otišao, znam da su 9. maja Srpske policijske snage ušle u selo. Iznad moje kuće je stena koja se zove Gladinska stena/Glladina. Oni su počeli da pucaju. Gledali smo šta se događa. U tom trenutku mi smo jeli. Cela porodica je bila oko sofre, kako je mi zovemo, to je vrsta drvenog stola – i mi smo otišli u planine. Policija je zapucala na nas, ali srećom niko nije bio pogođen.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste se preselili iz te kuće pored asfaltnog puta, šta ste uradili sa lekovima koje ste doneli u svoju prvu kuću?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Posle toga... posle toga, kada se Srpska policija povukla iz sela, kada su se njihove snage povukle, situacija se smirila. I ja sam iz kuće u blizini puta prebacio lekove u drugu kuću gde sam imao dve prazne sobe i one su bile pogodne za držanje tih lekova, jer je stanovništvo iz straha napustilo selo i otišlo u planine, i bili su im potrebni lekovi a u Glogovac/Gllogoc nisu mogli da idu. I ja sam onda prebacio lekove u moju drugu kuću.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Sledeće...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Posle nekih deset dana, ja mislim.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U toj drugoj kući u koju ste odneli lekove, da li ste u njoj radili sami ili ste radili u njoj i sa drugim ljudima?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne. Bilo je i tri sestre sa mnom, ali su one bile mlade. Neke od njih... jedna od njih je tek završila školu, a ostale i nisu. A bio je i lekar opšte prakse.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kako se zvao taj lekar opšte prakse?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Zeqir Gashi.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste počeli da radite sa Zeqirim Gashijem u ambulanti?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Kada sam odlazio iz Lapušnika/Llapushnik i išao u planine, povredio sam desno koleno i ono je oteklo. Imao sam jake bolove. Otišao sam u Berišu/Berishë. Iz Beriše/Berishë sam otišao kod prijatelja kod koga sam ostao 12 dana, ne znam tačno datum. I onda sam se vratio. U međuvremenu, moj stariji sin je zajedno sa medicinskim sestrama i doktorom prebacio lekove koji su bili u kući koja je bila u blizini asfaltnog puta - u staru kuću u planinama. Tako da kada sam se vratio kući, našao sam ih u one dve prostorije koje sam ranije pomenuo. I oni su mi objasnili da su doneli lekove zbog ljudi kojima su bili potrebni. Zeqir Gashi... Ganimete Gashi se zvala medicinska sestra, i još dve. Indira Gashi i još jedna za koju mislim da se zvala Naim. Zajedno sa njima smo ostali do 26. jula...

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: O 26. julu ćemo uskoro da govorimo.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: ...1998. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ali pre toga, u kom mesecu se to dogodilo? 1998. godine – u kom mesecu ste se vi vratili i videli doktora Gashija i ostale kako rade u vašoj kući u improvizovanoj bolnici?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: U mesecu maju, oko 20-og, 25-og. Ne mogu da vam kažem tačan datum, ali negde u to vreme. Između 20-og i 25-og maja. Dakle, u drugoj polovini maja meseca. Znam da je bio maj mesec.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste tokom maja meseca dok ste bili u improvizovanoj ambulanti zajedno sa doktorom Gashijem videli Haradina Balau?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Video sam ga, jer je on dolazio u ambulantu na preglede i po lekove. Sećam se da sam mu davao lekove.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste da ste u toj improvizovanoj klinici ostali čini mi se do 26. jula 1998. godine, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A pored Haradina Balae, da li ste u toj improvizovanoj ambulanti imali priliku da lečite i ostalu dvojicu gospode koji ovde sede?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Časni Sude, želim da vam kažem da je ta improvizovana ambulanta bila dostupna svim građanima koji su bili bolesni u vreme boravka u planinama. Ko god da bi došao, mi smo mu pružali pomoć, ne samo Haradinu Balai već svima kojima je pomoć bila potrebna – i vojnicima i civilima. Bez obzira na nacionalnost, mi smo pružali pomoć koliko je god to bilo u našoj moći.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li poznajete Fatmira Limaja?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Znam... poznajem ga.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste lečili Fatmira Limaja u periodu pre nego što ste napustili tu improvizovanu ambulantu u julu mesecu 1998. godine?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Pre nego što smo otvorili tu improvizovanu ambulantu, to ste rekli? Izvinjavam se.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ne. Pre 26. jula 1998. godine, pre datuma kada ste otišli, da li ste lečili Fatmira Limaja?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Kada smo otvorili tu improvizovanu ambulantu, Fatmir Limaj je tamo dolazio u dva ili tri navrata, jer smo se nalazili u blizini raskrsnice kojom su se ljudi kretali. I ja sam ga video, jer je on svraćao kako bi dobio neki lek protiv glavobolje, ali nije imao neka ozbiljnija oboljenja.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste mu vi ili neko drugi u bilo kom trenutku davali intravenozno lekove ili da li je neko bio prisutan dok su mu davani intravenozno lekovi negde oko 25. jula?

TUŽILAC NICHOLLS: Upravo sam primetio da je ovo pitanje sugestivno postavljeno. Mislim da ono može da se postavi na znatno drugačiji način, recimo samo - kakva mu je nega pružena.

ADVOKAT GUY-SMITH: Izvinjavam se, i preformulisaću pitanje.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pre pada klanca u Lapušniku/Llapushnik... izvinjavam se. Moram da vam postavim pitanje.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Mogu li?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ne, prvo da vam postavim pitanje gospodine. Pre pada klanca u Lapušniku/Llapushnik, pred sam pad, da li ste bili u prilici da lečite Fatmira Limaja - oko 25. jula?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: To je bilo baš 25. jula u popodnevnom satima kada je Fatmir Limaj došao u veoma lošem stanju. Kada je ušao u prostoriju, izgubio je svest i pao je. Bio je u nesvesti, oči su mu bile zatvorene. Preneli smo ga sa vrata na pogodnije mesto i dali smo mu intravenozno lekove kako je lekar i prepisao. Oči smo mu namazali nekom mašću jer su bile crvene i natečene. Ne znam da li je on mogao nas da vidi ali smo mi njega jako dobro videli. On je pomerao ruke iako to ne sme da se čini kada primete intravenozno lekove, zbog čega sam ga ja lično držao za ruke. To je bilo u subotu 25. jula, kada su bile borbe u Lapušniku/Llapushnik.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste da ste pružali Haradinu Balai medicinsku pomoć u maju mesecu. A da li se danas ovde sećate da ste mu ikada pružili medicinsku pomoć tokom juna ili jula meseca?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Žao mi je što moram da vam kažem da ne znam, jer smo se često premeštali. Znam da sam mu pružao medicinsku pomoć početkom maja meseca, ali kasnije zaista nisam na to obraćao pažnju, jer je bilo i drugih vojnika i civila koji su dolazili na lečenje. I da vam kažem istinu, ne znam da li sam ga video nakon maja meseca. Nisam ga video.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste bili u prilici da pratite ovo suđenje bilo preko televizije, radija ili putem štampe?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, bio sam u prilici. Pratili smo to, ali delimično, jer je nekada bilo a nekada nije bilo struje. Ali većinu toga da, pratili smo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste bili u prilici da razgovarate sa predstavnicima Tužilaštva u vezi toga što ste vi preko televizije pratili ovo suđenje? Da li ste se ikada sreli sa predstavnicima Tužilaštva, možda pre nekih mesec dana i razgovarali sa njima o ovom predmetu?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

(privatna sednica)

TUŽILAC NICHOLLS: Radije ne bih da... mislim da to nije relevantno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Izvinjavam se, kao i prevodiocu koji govori vaš jezik. Ukoliko želite, to može da se ukloni iz transkripta

SUDIJA PARKER: Biće uklonjeno.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Otprilike, koliko dugo ste sa njima razgovarali?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja sam po našim običajima njih primio kao svoje goste. Ja nisam znao zbog čega su oni došli kod mene. Ja nisam želeo da obavim intervju sa njima o ovim događajima. Pozvao sam ih da uđu u kuću, jer je to u našoj tradiciji, kao što sam već rekao da primamo goste, a oni su me našli na putu do kuće. Igrao sam šah u čajdžinici, i ja sam ih pozvao da uđu. Ponudio sam im kafu ili čaj, i oni su nam rekli... oni su mi rekli da žele da obave sa mnom jedan službeni razgovor, a ja sam im rekao da nisam spreman... za bilo šta službeno i da sam završio sa tom fazom davanja izjava i intervjuu u svom životu. Dakle, tako je bilo. Moj stav je bio da im ne dam nikakvu izjavu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Razumeo sam vas šta ste rekli. Ali moje je pitanje bilo: otprilike koliko ste dugo vremena bili sa njima?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Pa, koliko vam vremena treba da popijete čaj ili kafu? 10 ili 15 minuta. Mislim da nisu duže od toga ostali.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste se sreli sa njima, da li su vam postavili neko pitanje u vezi praćenja ovog suđenja putem televizije?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, postavili su mi pitanja.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li su vas pitali da li ste ovo suđenje pratili i u štampi?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, da. Pitali su me i to. Ali ja sam i tada a i sada na to gledam kao na slobodan razgovor, ništa zvanično, običan razgovor uz kafu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li je tokom tog razgovora neko nešto zapisivao, ako znate?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Jedan od njih, ne znam ko je to bio, imao je *laptop* i on ga je otvorio. Pokušao je da nešto piše, ali sam mu ja rekao: "Molim vas da ništa ne pišete."

Vratite to nazad jer ja nisam spreman da dam bilo kakvu izjavu." Mi to zovemo "izjava". I on nije pisao. Čak nije ni beleške vodio. Rekao sam mu da to ne radi, i on nije to radio. Tako se dogodilo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li je iko tada imao ili vam je pokazao kasetofon. Da li su snimali razgovor sa vama?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja to nisam video. Da li jesu, ne znam, ali ja to nisam video.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste im tokom tog razgovora rekli da ste pratili štampu u vezi sa svedočenjem doktora Zeqira Gashija?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Pitali su me. Pitali su me da li sam pratio to svedočenje preko televizije, i ja sam odgovorio da jesam delimično, a onda su me pitali što nisam gledao kompletno svedočenje, a ja sam im rekao da je razlog bila neštašica struje. Onda su me pitali da li sam to pratio putem štampe, i ja sam rekao da jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste im to rekli u vezi štampe, da li su vas pitali kakvo je vaše mišljenje – da li je sve što je rekao doktor Gashi tačno ili nije?

TUŽILAC NICHOLLS: Ovo je veoma sugestivno pitanje.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mogu da preformulišem pitanje časni Sude. Biće mi zadovoljstvo da ga preformulišem.

SUDIJA PARKER: Uštedeće nam vreme a dovešće do istog rezultata, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste rekli ljudima sa kojima ste se sastali tog dana, gospodinu Whitingu i ostalima šta mislite o svedočenju doktora Gashija?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: On me je pitao: "Da li ste čitali o tome?" Ja sam rekao: "Jesam." A on mi je rekao: "Da li je bilo tako kako je on opisao?" Ja sam rekao: "Ima tri strane intervjua. Nešto je kako je on rekao, a nešto nije. Ja sada ne mogu da zalazim u detalje za svako pitanje posebno. Neki delovi su tačni, a neki nisu."

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste razgovarali s njim ili sa članovima tima Tužilaštva o tome da li ste ili niste voljni da obavite formalni razgovor sa njima ukoliko budu prisutni i predstavnici Odbrane?

prevodioci: Prevodioci nisu čuli šta je svedok odgovorio.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ponoviću vam pitanje: Da li ste imali razgovor s njima tokom koga ste rekli da bi pristali na službeni razgovor s njima ukoliko bi prisustvovali i članovi Odbrane?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Pristao bih da dam izjavu ne samo njima nego bilo kojoj strani ukoliko bih imao nekog da me savetuje. To je za mene bilo neočekivano. Bio sam izvan grada. Oni su me pronašli i rekli mi da žele sa mnom da razgovaraju o tim pitanjima, a ja nisam bio spreman da im dam izjavu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste da sada živite u Prizrenu/Prizren?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kuća u kojoj ste imali improvizovanu ambulantu, da li je to kuća u kojoj bi mogli sada da živite?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: To je pitanje koje sam ja postavio gospodi koja je došla kod mene, jer su mi oni rekli da su videli kuću u kojoj sam živeo. Ali to je bio kao što sam rekao samo prijateljski razgovor. Nisam znao da će se pojaviti kao pitanje davanje intervju. Ja sam ih onda pitao: "Da li ste videli da je ta kuća srasnuta sa zemljom?" Oni su rekli: "Da." I ja sam od prevodioca tražio da tačno to prevede – da sam ja tu kuću izgradio da bih u njoj boravio kada se penzionišem. Nalazi se u dobrom području, na brežuljkastom području gde je vazduh veoma čist. I onda sam ih pitao: "Šta sam im ja uradio – Srbiji – da mi srasne kuću sa zemljom? Ja sam imao lekove kojima sam pomagao stanovništvu. Da li ste videli šta su uradili s kućom? Zašto njima ne sudite za ono što su mi učinili, i to ne samo meni nego čitavom selu?" Potom su oni videli gde ja sada živim, u maloj sobi, u maloj kući u koju su došli da me vide. Tako je to bilo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hvala vam puno gospodine Sopi. Molim vas da tu ostanete. Možda ima još nekoga ko želi da vam postavi pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Mansfield?

ADVOKAT MANSFIELD: Hvala, nemam pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, po prvi put u ovom suđenju zatražiću malo vremena pre nego što odlučim da li imam neko pitanje za ovog svedoka. Znam da je prerano za ovaj deo zasedanja, ali pitam se da li mogu da dobijem deset minuta vremena ili možda da časni Sud odredi pauzu nešto ranije?

TUŽILAC NICHOLLS: Pridružio bih se tom zahtevu časni Sude, jer sažetak koji smo dobili po *Pravilu 65 ter* se sastoji od samo sedam rečenica. U njemu se ne pominje Haradin Bala, ne pominje se Fatmir Limaj, pa ne bih imao ništa protiv nekoliko trenutaka pre početka unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA PARKER: Nastavićemo sa radom, izvinjavam se, u 10.05 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Mogu li da se zahvalim časnom Sudu na ranije određenoj pauzi koja je bila produktivna u tom smislu da časni Sud neće od mene čuti nijedno pitanje. Imao sam kratak razgovor sa gospodinom Nichollsom koji mi je pomogao, jer je razumeo moju poziciju. I pošto je sve u redu, nema potrebe da svedoka pitam bilo šta, tako da ga ja svakako neću pitati bilo šta u ovim okolnostima.

SUDIJA PARKER: Gospodine Nicholls?

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NICHOLLS

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dobro jutro gospodine Sopi, da li me čujete?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Dobro jutro gospodine. Da, čujem vas.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Imam samo nekoliko pitanja za vas danas. Ukoliko me u bilo kom trenutku ne budete razumeli, molim vas da mi to odmah kažete. U redu?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: U redu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sada živite u Prizrenu/Prizren, ali ste većinu svog života proveli u Lapušniku/Llapushnik. Da li je tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Mi znamo da još uvek imate brojne rođake koji žive u Lapušniku/Llapushnik, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Tako je. Imam dva sina koji tamo žive. Obojica su oženjeni i imaju po četvoro dece.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Prvo što želim da vas pitam jeste gde se nalaze određena mesta u Lapušniku/Llapushnik, tako da ću sada da vam pokažem jedan snimak iz vazduha.

TUŽILAC NICHOLLS Časni Sude, to je novo. To je slika broj 9 iz dokaznog predmeta Tužilaštva P001. Međutim, ona ima nove oznake po njoj. Takođe se nalazi i na sistemu *Sanction* ukoliko neko želi da pogleda.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sačekaću vas da stavite naočare. Da. Imamo to i na grafoskopu kako bi mogli nešto da pokažete ukoliko bude potrebe. Sada bih prvo želeo da skrenem gospodine vašu pažnju na područje označeno crvenim kvadratom i slovom "D" na karti. To se nalazi prema kraju fotografije. Da li vidite to?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, vidim to. Vidim broj 2.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ne broj 2. "D" je slovo koje je obeleženo.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Vidim slovo "D", da. Tu je crveni kvadrat, a vidim i broj 2.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U okviru tog crvenog kvadrata se nalazila ambulanta na imanju Sopiya, je li tako? Znam da vi možda to niste pre gledali iz ove perspektive, ali da li možete to da nam potvrdite da je istina?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne shvatam sasvim ovaj kvadrat, ali je činjenica da se u mojoj kući nalazila ambulanta.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: To nije bilo moje pitanje. Da li možete da kažete, u tom crvenom kvadratu, pogledajte na trenutak taj snimak, to je vaša kuća u Lapušniku/Llapushnik koja se nije nalazila u blizini puta Priština/Prishtinë – Peć/Pejë, je li tako?

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da ovde postoji problem sa tim na koji način gospodin Nicholls postavlja pitanje. Ukoliko svedok prepoznaje područje na tom snimku iz vazduha, onda je to u redu, i ja sam siguran da onda gospodin Nicholls može da dobije odgovor koji traži. Međutim, ukoliko svedok ima neke poteškoće, onda je potrebno neko vreme da se provede na toj karti kako bi se svedok orijentisao, ili u suprotnom možda svedok neće biti u stanju da o tome da iskaz. Zaista mislim da je u pitanju prepoznavanje, a on se kreće nešto brže, pa bih želeo da to bude precizno.

TUŽILAC NICHOLLS: Nije problem da svedok dobije koliko god mu je potrebno vremena kako bi to pogledao. Ovo je unakrsno ispitivanje. I mislim da mogu da ga usmerim na određeno područje na mapi.

SUDIJA PARKER: Nema sumnje u to gospodine Nicholls, ali činjenica je da mnogi nisu naviknuti na ove snimke iz vazduha i neki ljudi s tim ne mogu da izađu na kraj.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam na tome časni Sude.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dozvolite mi da vam dam nekoliko referenci koje će vam možda biti od pomoći gospodine. Imate veliki crveni krug levo od kvadrata sa slovom "D" i u njemu se nalaze tri kvadrata obeležena slovima "A", "B" i "C". Da li vidite taj deo?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Vidite kvadrat...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: ...područje u kvadratu koje je označeno slovom "B"?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sada, ja kažem da je to imanje Gzima Gashija. Da li mislite da je to tačno?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja jako dobro znam kuću i dvorište Gzima Gashija jer smo mi susedi. Ali na ovoj karti mi je teško da to identifikujem. Možda ću da napravim neku grešku, pa se unapred izvinjavam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ako je to kuća Gzima Gashija, ja znam da je to kuća Gzima Gashija jer mi je ona poznata.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. A između kuće Ferata Sopiija koja je obeležana slovom "D" i kuće Gzima Gashija koja je obeležena slovom "A", da li vam je poznato ovo polje koje se nalazi između dve kuće?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, mogu sada to da kažem. To je ovo polje ovde.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Gledali ste u sliku neko vreme, i sada ću još jednom da vas pitam. Ukoliko ne možete da kažete, u redu. Ukoliko ste sigurni, i to je u redu. Da li je područje obeleženo u kvadratu slovom "D" lokacija vaše kuće u

Lapušniku/Llapushnik gde se nalazila ambulanta? Ukoliko to ne možete da kažete gledajući u ovu sliku, to je u redu.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Možda se i radi o tom mestu. Zaista nisam siguran, i žao mi je zbog toga, ali na ovoj slici ne mogu da budem siguran zato jer vidim neke manje oznake. Naravno da poznajem svoju kuću ili lokaciju gde mi se kuća nalazi.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Ostavićemo to sa strane, pošto imate poteškoća s tim.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, ovo bih uvrstio u dokaze. On je imao nekih poteškoća s tim, ali će za zapisnik biti jasno u šta je gledao i na šta se odnosilo pitanje.

SUDIJA PARKER: Pa, možda je zapisnik znatno ispred mene, ali meni to u ovom trenutku nije jasno.

TUŽILAC NICHOLLS: Pa, možda i nije, ali on je pogledao u područje pod slovom "D" i rekao je da nije siguran.

SUDIJA PARKER: Da.

TUŽILAC NICHOLLS: Kada je pogledao u područje obeleženo slovom "B" rekao je da je to možda imanje Gzima Gashija.

SUDIJA PARKER: Da li će nam to pomoći?

TUŽILAC NICHOLLS: Pa, mislim da možda hoće časni Sude, jer je to... prihvatam da je imao problem sa tim snimkom, ali u zapisniku stoje pitanja i odgovori - o kojim je područjima govorio i na koja sam ga područja usmeravao.

(Pretno veće se savetuje)

TUŽILAC NICHOLLS: O ovim lokacijama su govorili i drugi svedoci.

SUDIJA PARKER: Pa, govorili su, a ovim se želi identifikacija onoga o čemu jeste govoreno od strane svedoka.

TUŽILAC NICHOLLS: Da.

SUDIJA PARKER: Ali nijedan svedok nije na zadovoljavajući način identifikovao oznake na mestima o kojima ste vi govorili. To je problem.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Ne usvaja se snimak iz vazduha.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Želeo bih sada da vam pokažem neke fotografije. To će vam možda biti lakše. Prva nosi oznaku ERN U0083697.

TUŽILAC NICHOLLS: Ako to može da se stavi na grafoskop. Na ovim fotografijama je veoma teško da se pročitaju ERN brojevi. Fotografija o kojoj ja sada govorim je ona na kojoj se vidi zid sa kapijom. Mislim da to nije ta fotografija o kojoj sam govorio. I koja se sada nalazi na grafoskopu. Tako je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, da li na trenutak možete da pogledate u tu fotografiju?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Vidim to i znam šta je to.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je to jedan od ulaza u vaš... kod Ferata Sopija... na vaše imanje u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ova fotografija pokazuje ulaz na moje... sa donje... sa gornje strane moje kuće. To je sa donje strane. To je moje... lično sam to podigao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC NICHOLLS: Mogu li sada da dobijem fotografiju koja nosi ERN oznaku U0083690. To je broj u gornjem desnom uglu fotografije sitnih oznaka. Mogu da pomognem sudskom poslužitelju ukoliko ima potrebe. To je fotografija kuće koja se vidi kroz krošnju drveća. Tako je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, da li na trenutak možete da pogledate u tu fotografiju?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Gledam to, ali ne prepoznajem šta se na njoj vidi. Ništa mi nije poznato.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pa, vidite tu belu građevinu koja je odmah tu ispred pokazivača kojim sada pokazujete? Da, ta zgrada?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ova? Ova ovde? Da, vidim je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ja vam kažem da je to imanje Gzima Gashija koje se vidi iz kuće koju ste upravo opisali na poslednjoj fotografiji koju smo videli. Da li prepoznajete to ili niste u mogućnosti?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Dajte mi malo vremena.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko god vam treba. To je pogled dole niz polje, prema imanju Gzima Gashija?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Na ovoj fotografiji ja nisam siguran, jer kuća Gzima Gashija ima dva sprata, a ova kuća u koju sada gledam čini mi se da je niža. To bi mogla da bude samo prostorija, *oda*. Gzimova kuća je bila blizu *ode*, ali je bila viša. Zbog toga sam zbunjen, jer vidim da su iste visine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da vam postavim drugo pitanje i vidim da li će vam to pomoći. Da li vidite pri dnu fotografije levo od vaših prstiju zid od cigli? Da li vidite to? Dole? Pri samom desnom dnu fotografije odmah uz bele margine. Tamo gde se vaš prsta upravo sada nalazi. Da.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ovde ili ovde?

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da, iza. Odmah iza belih margina pri dnu i ide ka levoj strani fotografije. Upravo tu. Ja vam kažem da je to jedan od uglova zida vaše kuće.

Da li vam to pomaže sada dok gledate tu fotografiju? To je jedan od uglova zida koji okružuje vašu kuću. Da li možete da kažete da je to imanje Gzima Gashija dole niz brdo?
SVEDOK SOPI – ODGOVOR: To ne može da bude zid moje kuće. Možda i jeste, ali se čini... daleko, daleko odavde. Mislim da je moja kuća iznad Gzimove kuće. Možda to i jeste, ali ja ne vidim zid kako treba. Vidim samo nešto crveno ovde.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu. Ostavićemo onda to.

SUDIJA PARKER: Gospodine Nicholls, radi zapisnika, mislim da je to fotografija koja se završava brojem 3696 a ne sa brojevima 3690.

prevodioci: Molimo mikrofon za tužioca.

TUŽILAC NICHOLLS: Verujem da ste u pravu časni Sude. Kao što sam rekao, imam teškoće da čitam ono što je crvenim napisano na zelenoj podlozi. To je problem.

SUDIJA PARKER: A ukoliko vam to pomaže, fotografija koja se završava sa brojevima 3690 možda prikazuje kuću iz perspektive koja je svedoku poznatija.

TUŽILAC NICHOLLS: Upravo ste uskočili u moje sledeće pitanje.

SUDIJA PARKER: A fotografija broj 3693 možda prikazuje veći deo ograde.

TUŽILAC NICHOLLS: Moguće je. Molim vas da sada pogledamo fotografiju koja nosi oznaku ERN broj 3690.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, da li na trenutak možete da pogledate u tu fotografiju? Da li prepoznajete...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, sada vidim. Vidim to. Ova bela kuća i ovaj zid ovde, na osnovu toga vidim da to mora da je kuća Gzima Gashija. Ali zbunjen sam jer ova druga kuća tada nije postojala. Mora da ju je kasnije podigao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ali...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: A ovaj zid jeste zid koji ograđuje njegovo dvorište. To je to.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ali vam je jasno da je ova bela kuća koja se vidi na fotografiji ispred koje vidimo stub – da je to kuća Gzima Gashija?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Da, da. Znam. Prepoznajem to. To mora da je to. Da. Postoji pašnjak ispred njegove kuće.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Poslednja fotografija nosi oznaku ERN U008... to je u stvari broj 3695, bar mislim da je to. Gospodine, slobodno pogledajte koliko vam je potrebno u fotografiju.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, vidim to.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sada, ukoliko možete, da li vam je poznat ovaj pogled? Da li možete da kažete da je ovo pogled iz vaše kuće ka imanju Gzima Gashija kroz drveće?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Mora da je ta, ta bela kuća ovde. To mora da je kuća Gzima Gashija. Mislim da je tako, jer fotografija nije sasvim jasna. Ali ja gledam i u druge stvari, jer znam da nije postojala druga kuća. Druge kuće su bile niže, tako da mislim da to mora da je kuća Gzima Gashija, iako je veoma nejasno na slici.

TUŽILAC NICHOLLS: Molim da se svedoku da crni flomaster, kako bi zaokružio kuću Gzima Gashija na fotografiji.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Nemojte da žurite.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Pokušavam da to dobro sagledam, jer pored Gzimove kuće je prolazio put ili staza koju sada ne vidim. Iz moje perspektive, čini mi se da je ovo Gzimova kuća.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas da to zaokružite.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: (*svedok obeležava*)

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. A to je pogled iz vaše kuće kada se gleda na dole, niz brdo?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, to bi moralo da bude.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, molim da se uvrste u dokaze ove tri fotografije koje su identifikovane: 3690, 369...

SUDIJA PARKER: Molim da se vratite na fotografiju pod brojem 3696. Pošto se videla fotografija pod brojem 3690, možda ćete ovog puta imati više sreće gospodine Nicholls, ukoliko vam to ima smisla? U suprotnom, prihvaćemo ove tri fotografije u spis.

TUŽILAC NICHOLLS: Iskoristiću šansu časni Sude. Ako može ponovo da se prikaže fotografija pod brojem 3696.

SUDIJA PARKER: Lako je prepustiti se nagovoru sudije gospodine Nicholls.

TUŽILAC NICHOLLS: Molim vas, ako može ponovo da se prikaže fotografija pod brojem 3696. Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U redu gospodine, još jednom. Molim vas da pogledate ovu fotografiju. Recite mi da li sada nakon što ste pogledali druge fotografije možete na ovoj da uočite kuću Gzima Gashija?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Možete li to da zaokružite, kao što ste to učinili i na drugoj fotografiji?

TUŽILAC NICHOLLS: Ako bi svedoku ponovo mogao da se da flomaster.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Molim vas, želim samo nešto da objasnim kako ne bi došlo do nesporazuma. Kuća Gzima Gashija je viša od svih ostalih kuća (na imanju), a iz ovog ugla ona ne izgleda tako visoka, već izgleda iste visine kao i ostale kuće. Sigurno grešim, ali kako ja to sada vidim, ona je iste visine kao i kuća koju ste zatražili da je zaokružim. Ova kuća ovde, jednospratna, izgleda kao da je soba, ali je iz ovog ugla iste

visine ova koja ima dva sprata kao i ova jednospratna. Možda ja grešim, ali sam malo zbunjen jer iz ovog ugla izgleda kao jednospratna kuća. Izvinjavam se.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Nema potrebe da se izvinjavate. Ja vam samo kažem da kada se gleda kuća Gzima Gashija iz ovog ugla, da se onda vidi samo gornji sprat. Ukoliko možete da prepoznate kuću, molim vas da zaokružite. Ukoliko niste sigurni, onda nema potrebe.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja prepoznajem kuću Gzima Gashija, ali konkretno na ovoj fotografiji ja sumnjam, jer kao što vidite, ova kuća ovde je u istoj ravni kao i ova jednospratna kuća. Ako to sada zaokružim, možda je to pogrešno. Ako je ne zaokružim, možda će i to biti pogrešno. Dakle...

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, nemojte da zaokružite. Završili smo sa ovom fotografijom.

SUDIJA PARKER: Usvajamo sve tri fotografije gospodine Nicholls.

TUŽILAC NICHOLLS: Da.

SUDIJA PARKER: Izvinite što ste produžili ispitivanje.

TUŽILAC NICHOLLS: U redu je časni Sude. Časni Sude, mislim da je... to je tačno. Molio bih da fotografije pod brojem 3690, 3695 i 3697 budu jedan dokazni predmet.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P251, tri fotografije, tri slike.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine, vi ste se prvi put sreli na Kosovu/Kosovë sa timom Odbrane Haradin Balae, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je to bilo u Prizrenu/Prizren, Lapušnik/Llapushnik ili na nekom drugom mestu?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: U Prizrenu/Prizren.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko puta ste se sreli sa njima?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Jednom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Samo jednom. I imali ste tada duži razgovor kako bi dali pisanu izjavu, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da. Samo trenutak, molim vas. Ja sam tog dana, kao što sam rekao, igrao šah u gradu. Moj brat je došao veoma ljut. Rekao mi je: "Ustani i pođi kući. Neki ljudi iz Haga te traže." Ustao sam, ostavio nezavršenu partiju, i krenuo kući. Sreo sam se sa njima na putu do kuće. Pozdravili smo se, a oni su mi rekli: "Došli smo da uzmemo od vas izjavu." A ja sam im rekao: "Dobrodošli na naše Kosovo/Kosovë." A oni su mi rekli: "Hajde da negde sednemo i da razgovaramo." A ja sam rekao: "Ne. Idete u moju kuću. Popićemo čaj ili kafu. A što se tiče izjava, nemamo o čemu da govorimo."

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: ...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja sam ušao u njihov automobil i onda smo otišli u moju kuću.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da vas ovde zaustavim. Govorim sada o onom trenutku kada ste se sreli sa advokatima gospodina Balae, verovatno sa gospodinom Guy-Smithom. Da li ste se sreli sa gospodinom Guy-Smithom na Kosovu/Kosovë?

ADVOKAT GUY-SMITH: *(mikrofon nije uključen)*

prevodioci: Molimo vas da uključite mikrofon.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste se sreli sa gospodinom Harveyem na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne, ne. Nisam se sreo s njim.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koga ste sreli iz tima Odbrane gospodina Balae na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Samo da se setim imena.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Možda je to neko iz neke druge prilike.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Znam njegovo ime. On je iz Koretice/Korrotičë. Da, sreo sam ga, i oni su mi rekli da dam izjavu. Dao sam izjavu. Zvao se Zeqir Bekolli, da. Rekao mi je da dam izjavu za Haradina Balau. Njemu sam dao izjavu, potpisao sam je. Ne znam da li je ona ovde ili nije, ali ja sam dao tu izjavu, i sve što u njoj piše ja stojim iza toga.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Izjava je imala tri ili četiri otkucane strane, zar ne?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da budem iskren, ne znam. Najviše dve strane. Nije bila toliko dugačka. Ja bih rekao dve ili tri strane.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada ste vi...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ali nisam siguran.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kada ste sdoputovali u Hag pre ovog svedočenja danas?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Juče sam doputovao u Hag, na aerodrom u 7.30 časova, a ovde oko 9.00 – 9.30 časova, u hotel.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li ste mogli da se vidite sa gospodinom Guy-Smithom koji je maločas ustao, ili sa gospodinom Harveyem, koji je takođe ustao, pre vašeg svedočenja danas?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ko su oni, ako bih mogao da ih vidim? Oh, njih dvojica. Da. Sreo sam se sinoć s njima.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sinoć ste se sreli sa njima?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: U hotelu, dok sam večerao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste s njima pročitali vašu izjavu?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne, ne. Nismo gledali nikakve izjave.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste sa njima razgovarali o vašem današnjem svedočenju?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Samo ukratko, bez zalaženja u detalje.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je jedna od stvari o kojoj ste govorili bila ta da ste pročitali iskaz doktora Zeqira Gashija u ovom predmetu? Da li ste o tome razgovarali? To je pitanje – da li ste o tome razgovarali?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: U hotelu su me pitali: "Da li ste dali izjavu?" A ja sam rekao: "Ne, nisam dao izjavu." A oni su mi rekli: "Kako to?" Rekao sam im da neću nikakvu izjavu da dajem. A oni su mi rekli: "Dali ste izjavu i govorili ste o Zeqiru Gashiju." A ja sam rekao: "Ne, to nije tačno." Ispričao sam im da sam ih primio u svojoj kući, ponudio kafom i da su mi oni onda rekli: "Ne, vi ste dali izjavu". Ja sam rekao: "Ne, to nije tačno. Moguće je da su napisali nešto bez mog odobrenja." To sam im ja sinoć rekao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas, odgovorite na pitanje: da li ste sa timom Odbrane razgovarali o tome da li ste pročitali svedočenje doktora Zeqira Gashija koje se pojavilo u štampi?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: On me je pitao: "Da li ste ovo pročitali?" Ja sam odgovorio: "Da." On me je pitao: "Da li ste i vi to tako opisali?" Ja sam rekao: "Da, delimično."

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Doći ćemo do toga. Odgovorili ste na pitanje – govorili ste o tome. Želeo bih da vam dam kopiju tog članka iz novine *Epoka E Re* koji ste vi pročitali.

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ustao sam kako bih pomogao svom klijentu. Izvinjavam se.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Saslušajte sada moje pitanje. Ovo je transkript svedočenja doktora Zeqira Gashija koji ste pročitali u *Epoka E Re*, zar ne?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Da li se sećate da ste pre par trenutaka rekli... ne morate to da čitate. Završili smo sada sa tim.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Samo sam bacio pogled.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: To je u redu. Sećate se da ste rekli kako ste se sreli sa gospodin Whitingom i gospodinom Lehtinenom u vašoj kući u Prizrenu/Prizren? To je bilo 4. maja, zar ne?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da vam kažem istinu, ne sećam se datuma, ali je tačno da sam se sreo sa njima u Prizrenu/Prizren i oni su bili u mojoj kući.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A to je bilo prošlog meseca, je li tako? Ne morate...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Verovatno, da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Objasnili ste kako ste bili gostoljubivi i da ste ih pozvali da uđu i dali im nešto za piće, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Tako je, da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Odgovorili ste na pitanje. Vi ste im objasnili da ste vi svedok Odbrane i da ste se već sastali sa Odbranom, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pitali su vas da li biste želeli da govorite o svom iskazu, a vi ste rekli da ćete to proveriti sa Odbranom i da ćete se onda javiti gospodinu Whitingu i gospodinu Lehtinenu, i oni su vam ostavili svoje vizit karte, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U stvari, vi ih više nikada niste pozvali. Nema ništa loše u tome, ali vi to niste uradili, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ja sam im rekao, da; oni su mi ostavili svoje brojeve telefona, i ja sam planirao da ih pozovem i razgovaram s njima, ali moja supruga je veoma bolesna, tako da su neke stvari iskrsele pa zbog toga nisam mogao da im se javim. Boluje od visokog krvnog pritiska.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Shvatam.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Zbog toga nisam mogao da ih kontaktiram.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Vama je postavljeno jedno pitanje. Pitani ste kada ste videli svedočenje doktora Gashija. Odgovorili ste da ste to gledali ali da je bilo nekih nestanaka struje, ali ste onda rekli da ste pročitali transkript tog svedočenja u novinama i da ste tada pomislili da je sve što je doktor Gashi rekao bilo tačno, zar ne?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Tačno je to što kažete. Ja sam tada rekao da sam video samo delimično svedočenje doktora Gashija, da sam to pročitao u novinama, ali da to nisam detaljno analizirao, jer je ono kao što vidite, veoma dugačko. Bilo je stvari koje su tačne, i bilo je stvari koje nisu bile tačne. To sam im rekao toga dana, a to kažem i sada.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ne. Ja vam kažem da vi to niste rekli tog dana. Vi ste pročitali transkript sa svedočenja jer je nestajala struja i rekli ste da je sve bilo tačno. Dajem vam još jednu šansu. To je ono što ste rekli kada ste se sreli sa gospodinom Whitingom i gospodinom Lehtinenom u maju mesecu, je li tako?

ADVOKAT GUY-SMITH: Izvinjavam se. Ne verujem da je umesno da se govori na taj način - da se ljudima daje ili ne daje šansa, jednom ili više puta.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Guy-Smith.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Rekli ste gospodinu Lehtinenu i gospodinu Whitingu da ste pročitali transkript u novinama, ovaj koji sam ja stavio ispred vas, i da je sve što je gospodin Gashi rekao bilo tačno, je li tako?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne. Ja se zaista izvinjavam, ali hajde da raščistimo ovo. Gospodine, ja ne znam ko su oni bili, oni koji su došli u moju kuću. On me je pitao: "Da li ste videli njegovo celo svedočenje?" Ja sam rekao: "Ne, samo delimično sam to pratio, jer je bilo nestanaka struje." Onda me je pitao da li sam to pratio u novinama i ja sam rekao: "Da, čitao sam to u novinama." Rekao je: "Da li je to istina?" Ja sam rekao: "Da." Ali kao što sam već ranije rekao, sada ću to i da ponovim, delimično je to tačno, a

delimično neke stvari nisu tačne. Mi to nismo detaljno analizirali. Neke su mi stvari promakle. Ja nisam sve to pročitao. To je bilo ono što sam im rekao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pa, neka tako i ostane gospodine, ali to nije ono što ste im vi rekli, i vi to znate. Izmenili ste svoj iskaz od kada ste došli ovde da svedočite.

SUDIJA PARKER: Gospodine Nicholls, ja sam vam već ranije rekao da ne postavljate pitanja u kojima iznesete tvrdnju a onda nastavite dalje. A vi to opet radite.

TUŽILAC NICHOLLS: Pa, ja sam želeo da mu pružim šansu da na to odgovori.

SUDIJA PARKER: Onda to postavite: "Da li ste to rekli?", a ne da kažete: "Vi ste to rekli, a ja sada idem dalje."

TUŽILAC NICHOLLS: Ja sam to rekao u formi pitanja gospodine.

SUDIJA PARKER: To ovde drugačije zvuči i može dovesti svedoka u zabunu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sve što ste vi rekli gospodinu Lehtinenu i gospodinu Whitingu je to da je transkript koji ste pročitali tačan, je li tako? To je pitanje gospodine?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Već treći put ponavljam svoj odgovor. Rekao sam mu da je on delimično tačan, ne potpuno tačan, da to nisam analizirao u detalje kako bih se uverio da je svaka reč tačna. Istina je da sam im rekao da je transkript delimično tačan a da nije sve ono što je on rekao tačno.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, ja bih zamolio da se ovaj članak iz novine *Epoha E Re* uvrsti u dokaze.

SUDIJA PARKER: Usvaja se. Pre nego što se to uradi, mogu li da pomenem da poslednji dokazni predmet koji je uveden treba da nosi oznakou P251 a ne P351 kao što se pojavilo u transkriptu.

sekretar: Časni Sude, članak će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P252.

TUŽILAC NICHOLLS: Nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam gospodine Nicholls. Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Izvinjavam se. Propustio sam broj poslednjeg dokaznog predmeta. 252. Molim vas da se kopija dokaznog predmeta broj P252 ponovo da gospodinu Sopiju.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Molim vas da pogledate ovaj dokazni predmet koje je Tužilaštvo upravo uvelo u spis, u prvom redu dokaznog predmeta, tog članka. Ako pogledate u taj prvi red tamo gde se verujem nalaze imena Burim Etemaj, Bajram Lani.

Možda sam ih nepravilno izgovorio. Da li vidite gde se ta imena nalaze u prvoj kolonni? Na vrhu, na samom vrhu gore. Da li imate to? Gospodine Sopi? Na početku gde se nalaze imena novinara? Da li vidite to? Gospodine Sopi?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Ne, nisam pronašao ta imena koja ste upravo pročitali.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Dobro. Da li vidite gospodine na prvoj strani na samom vrhu reč "Priština/Prishtinë, 11 Prill", što pretpostavljam da znači "april"?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Savršeno. Ako bi mogli odatle...

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako bi odatle mogli zajedno sa mnom da brojite redove: jedan, dva, tri, četiri, pet, šest, sedam, osmi red. Da li vidite da taj osmi red počinje rečju "Prokurorise"? Možda sam tu reč nepravilno izgovorio.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Molim vas da pročitate sledeći deo tog članka koji počinje rečima "Zeqir Gashi" pa sve do kraja tog paragrafa. Da li možete to naglas da pročitate?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: "Svedok: Odgovor: "Zovem se Zeqir Gashi."

Tužilac: "Da li me razumete?" Svedok: "Da, jako dobro."

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pre toga gospodine piše: Zeqir Gashi "i cili giate" – mislim da tako piše. Ne ide mi baš dobro izgovor na vašem jeziku. Ali da li vidite gde to piše?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, da. "Peter Norbert Bouckaert je svedočio da je svedok Tužilaštva Zeqir Gashi koji je u maju, junu i julu mesecu 1998. godine radio kao lekar u ambulanti u Lapušniku/Llapushnik."

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hvala vam. Hvala vam.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I kada ste vi to pročitali, to je tačno, zar ne?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. A sada bih želeo da pređemo na sledeći odeljak u novinama. Hteo bih da pogledate dole u odeljku gde piše "deshmitari".

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Na početku, na vrhu odeljka?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Na vrhu odeljka. Piše "deshmitari", a onda piše "prokurori", pa ponovo "deshmitari", pa "prokurori", i opet "deshmitari", pa "prokurori".

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: ...ponovo?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I onda ide sledeći red gde piše "prokurori". I šta onda zatim tu piše?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Koje je pitanje postavio tužilac gospodinu Gashiju, prema ovom članku u novinama?

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: "Tužilac:"U maju 1998. godine, da li ste radili u vašoj ambulanti?" Svedok:"Da" Svedok je rekao da jeste u maju 1998. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I kada ste vi to pročitali, to je po vama bilo tačno, zar ne?

TUŽILAC NICHOLLS: Pa, još uvek se nalazimo u dodatnom ispitivanju.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Da, tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja više nemam pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Nicholls, vaš prigovor je dobro zasnovan.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, trebalo bi da kažem zbog vremena da mi imamo samo deo ovog članka koji je preveden i može da se dostavi, ali ćemo pripremiti i dostaviti čim to bude urađeno - kompletan prevod članka iz novina *Epoka E Re* ako dozvoljavate.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pošto sam rekao da nemam više pitanja, ja bih bio zahvalan ukoliko bi gospodin Sopi mogao da nas napusti kako bi stigao na avion, jer mu je dozvoljen dolazak ovde na jako kratak period. U ovom trenutku, hteo bih da se zahvalim u svoje i mislim u ime svih nas kanadskoj Vladi što je omogućila njegov brzi dolazak ovde i što je omogućila da se vrati u Kanadu, u posetu svojoj porodici.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno gospodine Sopi. Nema više pitanja za vas i vi sada možete da idete i da se vratite svojoj porodici, čini se u Kanadu. Dakle, hvala vam. Sudski službenik će vas sada izvesti, i sada ste slobodni da idete.

SVEDOK SOPI – ODGOVOR: Hvala vam svima mnogo. Želim vam prijatan rad a ovim optuženim da budu pušteni što je pre moguće.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Mi imamio još jednog svedoka koji će ovde danas da svedoči, a njega će ispitivati gospodin Harvey.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, pre nego što nastavimo sa gospodinom Pukaom, želeo bih samo da nam date naznaku kada biste želeli da napravimo našu sledeću pauzu, imajući u vidu da smo seckali tokom jutra?

SUDIJA PARKER: Radićemo po uobičajenom trajanju trake do otprilike 11.35 časova.

ADVOKAT HARVEY: Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Ukoliko vam to odgovara u vašem ispitivanju?

ADVOKAT HARVEY: Siguran sam da hoće.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobro jutro gospodine Puka. Molim vas da pročitate naglas svečanu izjavu sa karte koja vam je upravo data.

SVEDOK PUKA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Izvolite, sedite. Da gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Hvala vam časni Sude.

svedok Avdulla Puka

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dobro jutro gospodine Puka.

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Dobro jutro gospodine.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li me jasno čujete?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Imam za vas nekoliko pitanja, a posle toga će možda još neko od gospode imati za vas pitanja. Ukoliko bude bilo šta što ne razumete ili što biste želeli da vam se objasni dok vas budem pitao ili što vas oni budu pitali, molim vas da me zaustavite ili njih da zaustavite i da tražite od nas da jasnije postavimo pitanje. U redu?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U redu. Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li je tačno da ste rođeni 1959. godine, što bi značilo da sada idete 46 godina?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A da li živite u selu Javor/Javor?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li tamo živite čitavog života?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A čime se bavite gospodine?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ja sam poljoprivrednik i obrađujem zemlju.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste ikada sreli gospodina Haradin Balau koji sedi u sredini iza mene?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, u toku rata. Od juna meseca do kraja avgusta. Od kraja juna do kraja meseca avgusta.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li se sećate kako je došlo do toga da ste ga upoznali?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, sećam se. Prvi put sam ga video kada ga je komandant Kumanova doveo u moju kuću jedne večeri krajem juna meseca. Ne sećam se tačno datuma.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li se sećate zbog čega znate da je to bilo krajem juna meseca a ne početkom jula ili juna meseca?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Razlog zbog čega se sećam je taj što mi prve nedelje jula meseca počinjemo sa košenjem trave, i zbog toga se ja sećam da je to bilo u tom periodu, krajem juna meseca.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Prevod koji imamo je da se "kosi travnjak". Nisam siguran da je to ispravan poljoprivredni termin. Šta ste vi u stvari kosili gospodine?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Mi smo kosili travu te nedelje.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala vam. A zbog čega ste kosili travu? Šta ste sa njom radili? Izvinjavam se, ja sam momak iz grada.
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Hranimo naše životinje s njom.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: To je seno za hranjenje stoke?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, seno.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I vi ste počeli da kosite travu početkom jula meseca, je li tako?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Tako je. Mi počinjemo sa tim prve nedelje jula meseca.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A Haradin Bala je došao kod vas prvi put pre nego što ste počeli sa košenjem trave?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A da li postoji neki razlog zbog čega ne kosite travu kasnije nego baš početkom jula meseca?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Razlog je taj što trava u to vreme sazreva i ukoliko je ostavite duži period, ona će istrunuti.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I ne bi bilo hrane za konje i krave?
SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada su Kumanova i Haradin Bala došli u vašu kuću, šta je on radio? Da li je on ostao u vašoj kući ili je otišao?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ostao je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A gde je boravio u vašoj kući?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U sobi, u jednoj *odi*. U gostinskoj sobi...

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U vašoj *odi*?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: ...koju smo imali. Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li je tu boravio samo Haradin Bala ili su i ostali boravili u toj *odi*?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Prvi put je tamo boravio samo Haradin, a onda su kasnije došli i neki vojnici, ne sećam se tačno kada. Možda posle dva ili tri dana. Ali te je noći tamo bio samo Haradin.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I koliko je on dugo ostao u vašoj *odi*?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: On je tu bio od kraja juna pa do kraja avgusta meseca.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A šta se dogodilo krajem avgusta meseca zbog čega se vi toga sećate?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Posle pada Lužnice/Luzhnicë, svi smo napustili to mesto. Posle toga ništa ne znam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A da li se vaša *oda* nalazi u odvojenoj kući od kuće u kojoj vi spavate?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Koliko je otprilike udaljena od glavne kuće?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: To je otprilike udaljeno nekih 30 metara od moje kuće.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I da bi Haradin Bala i ostali vojnici ulazili i izlazili iz *ode*, oni nisu morali da prolaze kroz vašu kuću?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, nisu morali. Zato što postoji poseban ulaz. Postoji ulaz iz dvorišta, ali postoji još jedan ulaz sa druge strane gde se nalazi livada.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U redu. Dakle, tokom tog perioda, od kraja juna meseca do pada Lužnice/Luzhnicë, da li ste viđali Haradina Balau svakog dana, gotovo svakog dana, jednom ili dva puta? Koliko ste ga često viđali?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Viđao sam ga često, ali ne mogu da kažem da li je to bilo svakog dana, jer nisam morao da ga viđam svakog dana, ali se sećam da sam ga viđao prilično često. Morao sam da vodim računa o poslovima koje sam ja imao tada da obavljam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Svakako. A da li ste razgovarali s njim u tom periodu?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Sedeli smo zajedno i razgovarali smo.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A da li ste приметили njegovo... njegovo fizičko stanje, kako vam je zdravstveno on izgledao?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U to vreme je izgledao veoma slab. Izgledalo je da je bolestan. Jedva je stajao na nogama.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste primetili da je odlazio iz vašeg sela na neko drugo mesto bilo kada?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ponekad mi je rekao da ide da poseti svoju porodicu ili da ide kod lekara.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li znate gde je odlazio kako bi video svoju porodicu?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, ne sećam se toga.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A da li znate gde je odlazio kod lekara?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Nije mi jasno pitanje. Nije mi sasvim jasno pitanje.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada bi vam on rekao da ide do lekara, da li vam je rekao i gde to ide?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Često bi mi govorio da odlazi u Sedlare/Shalë ili u Klečku/Klečkë.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste razumeli da je on bio vojnik OVK, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste u to vreme i vi bili vojnik OVK?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li je postojao neki razlog zbog čega niste bili vojnik?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Nije bilo nikakvog razloga, ali smatram da ne može čitav narod da učestvuje u ratu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Neko je morao da se bavi i poljoprivredom, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, svakako.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li znate šta je i gde je radio u to vreme kao vojnik?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: On mi je rekao da je odgovoran za logističke poslove u Lužnici?

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A koliko je udaljena Lužnica/Luzhnicë od Javora/Javor?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Lužnica/Luzhnicë je udaljena nekih dva do dva i po kilometara od Javora/Javor, barem od moje kuće, a može biti da je i bliže.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste i vi odlazili u Lužnicu/Luzhnicë u to vreme? Govorim u periodu od kraja juna meseca do pada Lužnice/Luzhnicë krajem avgusta?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U Lužnici/Luzhnicě sam bio samo jednom, ali se sećam da sam tamo bio pre nego što je došao Haradin Bala, kada je tamo bio Kumanova sa tri ili četiri vojnika.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dakle, da li ste vi ikada videli Haradin Balau Lužnici/Luzhnicě?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Spomenuli ste da vam se ponekad činilo da je isuviše slab da bi mogao da se drži na nogama. Kako je on od vaše kuće... ako znate, kako je on stizao od vaše kuće u Javoru/Javor do ili Lužnice/Luzhnicě, Sedlara/Shalě ili do nekog drugog mesta koje ste spomenuli?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Kada sam ga ja video, bio je u vozilu marke *lada* bele boje.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala vam puno. Molim vas da ostanete tu. Možda će biti još pitanja za vas.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT MANSFIELD: Ne, hvala vam.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno gospodine Masfield. Gospodine Powles?

ADVOKAT POWLES: Ne časni Sude, hvala vam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Hvala vam časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WHITING

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dobro jutro gospodine Puka.

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Dobro jutro gospodine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zovem se Alex Whiting. Ja sam jedan od tužilaca iz kancelarije Tužilaštva.

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U redu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sećate se da smo se mi sreli u vašoj kući u Javoru/Javor početkom maja 1998. godine. Da li se sećate toga?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, sećam se. Bilo je to 6. maja, kada smo popili zajedno kafu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tako je. Ja sam bio sa istražiteljem gospodinom Lehtinenom i sa prevodiocem. Da li se sećate toga?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kuća u kojoj smo se mi sreli u Javoru/Javor je kuća o kojoj ste već govorili, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Može da se kaže da je ta kuća malo odvojena od sela Javor/Javor, zar ne?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: To je...

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Malo je izolovana, to je tačno.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ona se nalazi na kraju jednog dugačkog puta i oko vaše kuće nema drugih kuća, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ako bi išli u Lužnicu/Luzhnicë vozilom to je nekih tri kilometra, zar ne, ako idete putem, jer put ne vodi direktno u Lužnicu/Luzhnicë, već ide okolo. Da li biste rekli da ima tri kilometra?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Pre je tako bilo, ali je sada taj put oštećen – možda dva i po ili tri kilometra. Nikada nisam merio.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ja se izvinjavam što upadam, ali postoji očigledna greška u transkriptu na stranici broj 41, u redu broj 10,, gde stoji da je gospodin Whiting rekao da je bio u kući u selu Javor/Javor u maju mesecu 1998. godine, što je čak i po standardima efikasnosti Tužilaštva malo prerano.

TUŽILAC WHITING: Tako je. To je bilo u maju mesecu ove godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sreli smo se u maju mesecu ove godine. Zar ne da je tako gospodine Puka?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ove godine smo se sreli.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A sada gospodine Puka, prvi put kada ste vi ikome rekli da je Haradin Bala bio u vašoj kući je bilo negde u oktobru mesecu 2004. godine kada ste razgovarali sa predstavnicima Odbrane. Je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate...

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Mislim da je to bilo u oktobru mesecu 2004. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U redu. To je bilo prvi put kada ste to rekli, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste 1998. godine znali ime Haradina Balae ili je to nešto što ste saznali kasnije?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Pošto je neko vreme tamo boravio, on mi je rekao da se zove Haradin Bala, ali sam ga do tog trenutka znao kao Shalau. Ali čak i nakon što mi je rekao svoje pravo ime, ja sam ga zvaao Shala.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste znali za njegovo hapšenje od strane ovog Tribunala u februaru 2003. godine?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, znao sam, jer sam gledao na televiziji kada je bio uhapšen.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I videli ste da se on tereti za počinjenje krivičnih dela u Lapušniku/Llapushnik 1998. godine, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Mi smo čuli za te optužbe.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada bih hteo da vam postavim nekoliko pitanja i o ovim drugim vojnicima za koje kažete da su boravili u vašoj *odi*. Jedan od tih vojnika je bio Gani Shala?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nexmi?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Nexmi Shala.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Besim Zhurda?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li su i ostali vojnici boravili u vašoj *odi*?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Bilo je i drugih koji su dolazili i odlazili, ali ja im nisam znao imena.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko je njih dolazilo i odlazilo tokom jula i avgusta meseca 1998. godine?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se otprilike sećate?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Možda šestorica ili sedmorica.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate bilo čijeg imena?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ovi vojnici čijih se imena sećate: Gani Shala, Nexmi Shala i Besim Zhurda, oni su u vašoj *odi* boravili u isto vreme kada i Haradin Bala, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Ne sećam se da li su oni tamo boravili u isto vreme. Moguće je da su neki od tih vojnika imali drugačije dužnosti od onog što je radio Haradin Bala, a ja se toga ne sećam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ja sam mislio na otprilike isto vreme. Da su ti vojnici bili u vašoj *odi* tokom leta 1998. godine, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Od kraja juna do avgusta meseca. Do 25. avgusta. Posle toga nisu više.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste znali da tokom jula meseca... pa, da vas pitam nešto drugo pre ovog pitanja: Da li su ti vojnici koje ste identifikovali redovno boravili u vašoj *odi* od kraja juna do avgusta meseca?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne sećam se da su redovno boravili.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li se sećate koliko često su tamo boravili i šta su radili u to vreme? Da li se sećate bilo čega s tim u vezi?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, ne sećam se šta su oni radili, ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Teško je setiti se svega što se davno dogodilo, zar ne gospodine Puka?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Može biti teško, ali pokušaću da vam kažem sve što znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate da je Gani Shala bio vojnik koji je bio raspoređen u Krajmirovce/Krojmir u periodu od juna i jula meseca 1998. godine?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, ja to ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi tada to niste znali?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nexhmi Shala je iz Klečke/Klečkë, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li je on bio u Klečki/Klečkë tokom juna i jula meseca 1998. godine?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Viđao sam ga nekoliko puta u svojoj kući uveče ili ujutro, a gde je on inače boravio, to ne mogu da vam kažem. Ali pošto sam ga često viđao i uveče i ujutro, smatrao sam da i on tu boravi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali niste sigurni u to. Vi niste sigurni u to, zar ne?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Smatrao sam da oni... znam da su tamo spavali, ali sam mislio... siguran sam da su spavali u mojoj kući jer sam ih tamo često viđao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U stvari gospodine Puka, ti ljudi o kojima smo govorili: Gani Shala, Nexhmi Shala, Besim Zhurda i Haradin Bala, svi su oni boravili u vašoj kući u jesen 1998. godine, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne tokom jeseni, već u leto, od juna do avgusta meseca 1998. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada vas ne pitam o letu. Da li se sećate... da počnemo sa Ganijem Shalaom. Da li se sećate da je Gani Shala došao u vašu kuću možda u oktobru ili u novembru mesecu 1998. godine i da je tada ostao u vašoj kući?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: To se dogodilo kasnije. Istina je da je on kasnije došao u moju kuću, ali je bio i u vreme koje sam ranije spomenuo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da se ssada fokusiramo na ovaj kasniji period. Gani Shala je kasnije boravio u vašoj kući a tada je tamo bio i Nexhmi Shala, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: O kom periodu mi govorimo?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Govorimo o ovom kasnijem razdoblju, možda u oktobru ili u novembru 1998. godine. Vi ste nam već rekli da je tada u to vreme bio Gani Shala. Moje je pitanje sada da li je u to isto vreme tamo bio i Nexhmi Shala?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, bio je.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Bio je i Besim Zhurda tamo?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ne sećate se da je Besim Zhurda bio tamo?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A Haradin Bala je takođe bio tamo, zar ne?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Od kraja avgusta meseca ja Haradina Balau više nisam video. Video sam ga jedino kada je došao ovde pred Tribunal.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nikada ga niste videli u vašoj kući tokom jeseni ili kasnije tokom 1998. godine? To je vaše svedočenje?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, on nije bio tamo, ne.

SUDIJA PARKER: Izvinite gospodine Whiting, ali kažu mi da je istekla traka. Moramo sada da napravimo pauzu.

TUŽILAC WHITING: U redu.

SUDIJA PARKER: Nastavićemo sa radom u 11.55 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Hvala časni Sude.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Puka, vama je poznato da je potrebno da biste stigli vozilom iz vaše kuće u Javoru/Javor do Sedlara/Shalë da prođete prvo kroz Lužnicu/Luzhnicë, pa kroz Klečku/Kleçkë i onda u Sedlare/Shalë, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vi to ne znate ili vi kažete da postoji i drugi put kojim vozilom može da se stigne iz Javora/Javor do Sedlara/Shalë?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Ne morate da idete u Lužnicu/Luzhnicë kako biste došli iz javora do Sedlara. Iz Javora/Javor možete da idete u Klečku/Kleçkë i onda u Sedlare.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dakle, od Javora/Javor idete u Klečku/Kleçkë i onda u Sedlare/Shalë. To nam kažete?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi znate da je u junu i julu mesecu 1998. godine to bio put kojim je bilo teško proći, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Bio je u boljem stanju nego danas.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zaista? A kada je bio bolji? Šta je bilo... da postavim pitanje drugačije: da li ste vi vozili tim putem tokom juna meseca 1998. godine?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, ne, nisam se vozio tim putem tokom juna meseca 1998. godine, jer nisam imao nikakav razlog za to. Ali to je bio put kojim su se ljudi koristili. Znam da sam jednom išao da donesem kreč, kamenje koje koristimo paleći ga da dobijemo kreč, i znam da je taj put bio u boljem stanju nego što je to danas.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada ste to išli po sirovine za dobijanje kreča?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: To je bilo pre rata. Možda je to bilo tokom leta 1997. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali tokom juna i jula meseca 1998. godine, vi se niste vozili tim putem, da li je to ono što nam kažete?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, nisam se vozio.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Po vašem sećanju... svedočili ste da je Haradin Bala ostao u vašoj kući do kraja avgusta meseca. Toga se sećate?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u to sigurni?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A krajem juna 1998. godine ili da kažemo od sredine pa do kraja juna meseca, vi znate da su se tada u Lužnici/Luzhnicë vodile borbe, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da, vodile su se borbe.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: 14. juna su se vodile borbe. Da li se sećate toga?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne sećam se datuma.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate da su se krajem juna, oko 25. juna vodile veoma intenzivne borbe u Lužnici/Luzhnicë?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kako vi to znate?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Čuo sam kako se vode borbe. To sam mogao da čujem čak i iz svoje kuće. Mogao sam da čujem srpsku artiljeriju kako dejstvuje, tako da sam to čuo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Posle početka srpske ofanzive 25. i 26. jula, vi znate da je bilo mnogo civila i vojnika, OVK vojnika i albanskih civila koji su morali da napuste svoja sela jer su se našli pod napadom, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Morali su da odu iz mesta kao što su: Zborce/Zborc, Crnojjevo/Carralevë, Fuštica/Fushticë, Lapušnik/Llapushnik, Mališevo/Malishevë, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ja ne znam za ta područja, jer se ona nalaze prilično daleko od mesta gde ja živim. Jedino što znam jeste da smo mi otišli iz Javora/Javor.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da, ali vi ste iz Javora/Javor otišli krajem avgusta meseca, a ja sada govorim o kraju jula meseca kada je ofanziva počela i kada su ljudi morali da napuste svoje kuće u selima koja su bila napadnuta u prvom talasu, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ja nemam saznanja o tome. Možda su morali da odu zbog borbi, ali ja to ne znam, jer sam u to vreme ja bio u svojoj kući, i nisam se interesovao niti sam pitao niti sam znao takve stvari, ali ja to znam jer... verovatno zbog toga što narod uvek odlazi u ratu iz ratnih zona.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi niste znali da je u to vreme počela ofanziva i da su ljudi odlazili iz svojih sela u zbegove u planine? Vi to niste čuli u to vreme, krajem jula meseca 1998. godine?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, ja to nisam čuo jer smo mi malo udaljeni od Lapušnika/Llapushnik tako da nisam znao šta se to tamo tačno događalo. Ali svakako smo znali da se vodio rat.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dok je Haradin Bala boravio u vašoj kući, prolazili bi dani a da ga niste videli, da li je to tačno?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Nikada nije odlazio na duže vreme. Koliko se ja sećam, bio bi odsutan dva ili tri dana, ali ne duže od toga.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sećate se da ste nam rekli kada smo došli i sreli se sa vama da je to najverovatnije trajalo dva ili tri dana ali da niste sasvim sigurni da je moglo da bude i duže od toga. Da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Pitali ste me da li je on odlazio po nedelju dana, a ja sam vam rekao da nije odlazio duže od dva do tri dana.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada ste to rekli, vi ste dodali da je moguće da je možda odlazio i na duži period ali da vi niste u to sasvim sigurni?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, ne sećam se da sam to rekao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dok su kod vas boravili Haradin Bala i drugi vojnici, vi ste bili zauzeti svojim poslovima, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Niste obraćali pažnju na to šta su vojnici radili, je li tako?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne, nisam obraćao pažnju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Puka, ja ću vam sada izneti tvrdnju da ste vi posle šest godina od događaja napravili grešku ovde kada je u pitanju Haradin Bala koji je u vašu kuću došao krajem jula meseca 1998. godine, a ne krajem juna meseca 1998. godine. Da li shvatate šta vam govorim?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Činjenica je da je on tamo boravio od kraja juna meseca do kraja avgusta meseca. On je bio u mojoj kući i tamo je često spavao. Čak i sada se sećam njegovog vozila marke *lada* koje je vozio tada.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Puka, da li biste prihvatili da je moguće da posle toliko vremena koje je prošlo možda ipak grešite? Da li prihvatate tu mogućnost?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Možda grešim. Svako od nas pravi greške.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U stvari, da li se sećate da ste nam rekli kada smo se sreli sa vama u vašoj kući da se ponekan ne sećate šta ste večerali pre nedelju dana? Da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Ne možemo se svega setiti, ali se nekih stvari sećam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Puka, rekli ste nam da se vi lično nikada niste priključili OVK. Da li ste ikada imali neke posledice zbog toga što se niste priključili OVK?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Nisam se priključio OVK u tom razdoblju kada je izbio rat, ali kasnije jesam, u novembru 1998. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste se priključili OVK?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U Javoru/Javor.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u Javoru/Javor bili vojnik?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Do kada?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Do kraja rata, do trenutka dok nisu ušle u zemlju NATO trupe – do 15. ili 16. juna 1999. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada kažete da ste bili vojnik u Javoru/Javor, da li ste bili u vašoj kući ili na nekom drugom mestu u Javoru/Javor?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Izvinjavam se, loše sam postavio pitanje. Da li ste služili kao vojnik u vašoj kući u Javoru/Javor?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: U mojoj kući, jer je jedna vojna jedinica tamo bila smeštena.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I ta je jedinica u vašoj kući bila smeštena od novembra do kraja rata. Da li je to vaše svedočenje?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Da. Od novembra 1998. godine do kraja rata 1999. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikad učestvovali u bilo kojoj borbi tamo?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. U tom periodu tamo nije bilo borbi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko je vojnika bilo u jedinici?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ne sećate se koliko je vojnika bilo u jedinici?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne. Iskreno, ne sećam se.

TUŽILAC WHITING: Nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Harvey?

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT HARVEY

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Gospodine Puka, ja vas razumem, jer se ni ja takođe ne sećam šta sam jeo prošle nedelje. Ali recite nam molim vas ovo ako možete: kada je gospodin Bala prvi put došao u vašu kuću, s kim je došao?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Došao je sa komandantom Kumanovom. Sada kažem komandant Kumanova, ali sam ga tada znao samo kao Kumanova. A kasnije smo počeli da ga oslovljavamo sa komandant Kumanova, kada je ubijen. Ali tada smo ga znali samo po imenu Kumanova u selu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li znate kada je Kumanova ubijen, ako se sećate?

SVEDOK PUKA – ODGOVOR: Ne znam tačan datum kada je ubijen, da li je to bilo 23., 24. ili 25. avgusta. Ubijen je u borbi u ta tri dana, u jednom od njih. Ja sam bio sa svojom porodicom. Borbe su se vodile dalje od moje kuće. Ne znam kada sam ja za to čuo, ali bilo je to 25. ili 26. kada je ubijen u borbi.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Mislím da ovaj Sud već ima neke dokaze u vezi sa tim, tako da vam neću više sa tim zadavati probleme gospodine Puka. Nemam više pitanja za vas. Hvala vam gospodine.

SUDIJA PARKER: Gospodine Puka, hvala vam puno. Ovim je završeno vaše svedočenje ovde, tako da ste sada slobodni da odete i vratíte se vašoj kući. Hvala vam puno.

SVEDOK PUKA: Hvala vam što ste mi pružili prilíku da svedočim.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da. Kao što sam naznačio, ovim se završava izvođenje svedoka u predmetu odbrane gospodina Balae. Juče sam rekao i o stvari koje se tiču izjave gospodina Tuckera. Samo kako bi Pretresnom veću bilo jasno, to je nešto što je još uvek u procesu. Uskoro će izjava biti dostavljena, ali u ovom trenutku nije završena. Imao sam razgovor i sa gospodinom Whitingom. Još uvek radimo na tome kako bi sve bilo rešeno i kako bi se o svemu dogovorili. I kada to bude završeno, mi ćemo to podneti Pretresnom veću, a to će svakako biti učinjeno u roku koji smo najavili juče u našoj raspravi tokom koje su pojedinci bili u različitim mokrim fazama.

SUDIJA PARKER: I smrznuti.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, i promrzli.

SUDIJA PARKER: Dakle, osim nedovršene izjave gospodina Tuckera, vaš predmet je završen?

ADVOKAT GUY-SMITH: To bi bilo tačno časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Mogu li da se vratim u vodu molim vas, toplu ili hladnu? Časni Sude, Odbrana je detaljno razmatrala predstojeći raspored rada obzirom na ono što smo juče rekli kada je u pitanju pozicija za gospodina Musliua. Mi i dalje stojimo kod toga, i Pretresno veće će se priseliti da je ostao još jedan svedok koji će se pojaviti pred Sudom, a to je profesor Wagenaar. Bez obzira na to, mi smo svesni da bi bilo od pomoći i Pretresnom veću i timovima Odbrane da se postigne određena saglasnost ili da se nametne saglasnost u vezi našeg rasporeda. Časni Sude, u razgovoru koji smo imali, mi smo uzeli u obzir ono što ste vi časni Sude juče rekli. Iako nije uklesano u kamenu, potpuno je jasno i glasno Pretresno veće saopštilo svoj stav. Naravno da je praksa i običaj u našim pravnim sistemima zemalja iz kojih doalzimo da se završne reči daju neposredno nakon završetka izvođenja dokaza, ako ne odmah, čak i u najdužim sudskim procesima.

SUDIJA PARKER: Pomeriću suđenje na 3.10 časova tokom noći, tako da nije uvek teško biti fleksibilan.

ADVOKAT TOPOLSKI: Bar kada bi bila ova velikodušnost časnog Suda zastupljena i kod vaše braće u Engleskoj. Od mene je jednom zatraženo da održim završnu reč u 16.00 časova u petak popodne, a izvođenje dokaza je bilo gotovo u 15.00 časova, tako da sam siguran da svi mi imamo jednake horor priče. Ali časni Sude, pošto sam ovo rekao, prilično je veliki zadatak u pripremi dokumenta kao što je to završna reč za obe strane, i ne pokušavamo ikome da otežamo život više nego što je to potrebno. Ali časni Sude, radeći najbolje što možemo, i ja znam da to neće naići na dobar prijem sa druge strane sudnice, ali čineći sve što možemo, iznosimo predlog da završna reč bude stavljena na sto, metaforički rečeno, odnosno podneta u petak 8. jula, a da se sa usmenim iznošenjem završnih reči počne 18. jula. Časni Sude, to bi bilo, pošto nam je rečeno da Sud pravi letnju pauzu od petka 22. jula, a nema razloga zbog čega ne bi zasedali te nedelje, mi smo razmotrili da bi završna reč za gospodina Whitinga trajala dva dana, za gospodina Mansfielda jedan dan, za gospodina Guy-Smitha ili za gospodina Harveya, ne znam ko će od njih dvojice biti – jedan dan, i ja koji bi imao završnu reč u petak 22. jula. I ja vas uveravam da to neće trajati duže nego što je predviđeno.

SUDIJA PARKER: Mogu li odmah da kažem koji je problem u vezi s tim? Mi ne možemo da radimo 21. jula, a verovatno ni 22. jula zbog plenarne sednice. Tako da bi imali tri dana za sve zastupnike, a ne pet dana, ukoliko to bude u toj nedelji. To mi je zaokupilo pažnju sinoć.

ADVOKAT TOPOLSKI: To ne može da se promeni?

SUDIJA PARKER: Plenarna sednica se ne pomera.

ADVOKAT TOPOLSKI: To jeste problem.

SUDIJA PARKER: To možda znači da će vaša usmena završna reč da bude posle letnje sudske pauze?

ADVOKAT TOPOLSKI: To možda to znači.

SUDIJA PARKER: Osim ukoliko sve završne reči ne budu mogle da se iznesu u tri dana?

ADVOKAT TOPOLSKI: Reč "nemoguće" mi upravo dolazi sa moje leve strane, i...

ADVOKAT GUY-SMITH: I preko puta.

ADVOKAT TOPOLSKI: I preko puta. Da. Upravo sam to hteo da kažem. Uprkos riziku da postanem još omraženiji u ovom trenutku, predlažem da se početak usmene završne reči počne one nedelje 13. jula.

SUDIJA PARKER: Ponedeljak pada 11. jula.

ADVOKAT TOPOLSKI: Izvinjavam se. Gledam u pogrešan datum. Izvinjavam se. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: To bi bio samo vikend nakon podnošenja pismenog podneska.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ili 18. jula? Da.

SUDIJA PARKER: U svakom slučaju, saslušaćemo i druge šta imaju o tome da kažu gospodine Topolski. Zahvaljujemo vam se što ste uspeli da koncentrišete misli nešto jasnije tokom noći dok se led topio.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, želeo bih da primetim da ovaj predloženi raspored kada se ima u vidu prezentacija završne reči neće biti lak, ali ja... mi svi razumemo, bar mi sa ove strane, mogućnosti. Značajno vreme će nam biti potrebno da ga pripremimo, i mi zbog toga iznosimo nešto što predstavlja i konsenzus ali i realnost. Čini se da nema svrhe da se zahtevaju datumi koji neće biti mogući. Ali ovi su, ja kažem, mogući – sa naše strane.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Da li ima bilo šta da se doda ili ste vi govorili u ime svih zastupnika?

ADVOKAT MANSFIELD: Ne, nema zaista šta da se doda, osim... upravo proveravam datume. Ne znam da li bi sa početkom nedelju dana ranije, koja počinje 12. ili 13. jula – to rešilo neke probleme. To je sve.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Moj je red da uđem u hladnu vodu. Časni Sude, svakako da će se Tužilaštvo držati bilo kog rasporeda koji se odredi. To se podrazumeva. Ukoliko vi odredite ove datume, mi ćemo naći način da im se prilagodimo. Prihvatam i to što je Pretresno veće juče iznelo da su efikasnost, brzina i okončanje važni, i to ne samo važni za optužene, već i za Tužilaštvo, kao i za žrtve iz ovog predmeta, kao i da je to od interesa za samu pravdu. Međutim, jednako je važno po mišljenju Tužilaštva da se stvari urade kako treba, i to je važno i za: optužene, i u interesu je pravde, važno je za žrtve, kao naravno i za sve strane u ovoj sudnici. To se podrazumeva. Vremenski rokovi o kojima ovde govorimo su veoma nategnuti. A Tužilaštvo, stav je Tužilaštva da bi nekako moglo da prihvati rok za 8. juli, Pretresno veće bi imalo bolje rezultate ukoliko bi nam dopustilo više vremena. Mislim da bi mogli da uštedimo neko vreme u kasnijoj fazi ovog procesa ukoliko bi vam dostavili prvorazredne podneske, što je ono što bi mi želeli da uradimo.

Drugo, vreme za pobijanje dokaza mislim iskreno da je veoma, veoma ograničeno. Počecemo u isto vreme sa podnošenjem podnesaka, kao i da ce svakako biti potreban krupan osvrt tokom usmenog iznošenja završnih reči na iznete argumente suprotne strane. A ako počnemo po rasporedu od 11. ili 12. jula, onda bi to značilo da ćemo imati svega nekoliko dana za tu pripremu, i ja ne mislim da će to biti od koristi Pretresnom veću. Ne mislim da će to pomoći i samom procesu ukoliko strane ne dobiju dovoljno vremena da razmotre argumente i podneske druge strane i da na njih daju koherentne i na činjenicama zasnovane odgovore. Iz tog razloga, mi predlažemo da usmene završne reči budu posle letnje sudske pauze i da to bude negde 21. ili 22. avgusta, ali u svakom slučaju negde tokom drugog dela te poslednje nedelje.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting, da li možemo na trenutak da se koncentrišemo na ono što će biti pre tog perioda, a to je potreba da saslušamo ovde još jednog svedoka eksperta, a mislim da je juče bilo rečeno da je moguće da će doći do pobijanja dokaza. Da li ste ovog trenutka u poziciji da iznesete da li ćete tražiti izvođenje pobijanja dokaza?

TUŽILAC WHITING: Za sada su moja očekivanja da će pobijanje dokaza trajati jako kratko i da možda uopšte neće biti potrebe da se svedoci pozivaju uživo pred Sud. Možda će to biti postignuto u okviru dogovorenih činjenica ili sa jednom ili dve izjave po *Pravilu 92 bis* koje bi bile uvrštene u dokaze. Postoji mogućnost da e tokom priprema za svedoka eksperta, postoji mogućnost, mislim da je to veoma neuobičajeno, ali želim da budem jasan u vezi toga – da postoji mogućnost da Tužilaštvo pozove svedoka eksperta u okviru pobijanja dokaza. A to bi naravno verovatno poremetilo čitav raspored, u zavisnosti od opsega i dogovora koje ćemo postići sa Odbranom. Kažem da je mala verovatnoća, ali da još uvek ne mogu da vam dam konačan odgovor dok ne završimo naše pripreme za ovog eksperta. Nadam se da je odgovor bio jasan.

SUDIJA PARKER: Shvatio sam suštinu dovoljno jasno. A sada, koji stav ima Tužilaštvo prema proceni potrebnog vremena za usmeno iznošenje završnih reči?

TUŽILAC WHITING: Teško je da se predvidi, ali ja svakako mislim da je Tužilaštvu potrebno minimum jedan dan, a verovatno i nešto više od jednog dana. Naravno, nakon što podnesemo pisani podnesak završne reči, nastojaćemo da izbegnemo tokom usmenog izlaganja ponavljanje onoga što je napisano, ali nam je rečeno da ćemo biti suočeni sa nekih 500 stranica pisanog podneska Odbrane. Gospodin Khan potvrdno klima glavom. Možda zbog toga što on...

SUDIJA PARKER: Budući da je naveden rok za 8. juli, možda će to dovesti do promene u njihovim procenama. Mogu li da kažem obzirom na prisutan problem u ovom predmetu, da se Pretresnom veću čini da bi i mnogo kraći podnesak obavio posao. Ali kao što smo danas videli, i sudije ponekad navode na pogrešan put.

TUŽILAC WHITING: Ja svakako ne... ja svakako to ne sporim. Mi nećemo dostaviti podnesak od 500 strana, u to vas uveravam. Ja sam siguran da će gospodin Khan nastojati da to bude manje od 500 strana i za drugu stranu. Dakle, veoma je teško da se predvidi za usmenu završnu reč, ali to će svakako trajati jedan dan, a možda i više.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Još uvek sa zabrinutošću koju smo juče izrazili i u vezi sa onim što je danas gospodin Whiting rekao, svestan sam da će možda postojati potreba za fleksibilnim rasporedom obzirom na materijal koji može proizaći iz svedočenja veštaka i obzirom na ono što nam je Odbrana odgovorila na jučerašnje predloge Pretresnog veća, jer to nije moguće zbog plenarnog zasedanja. Čini se neizbežno, iako smo se nadali da ćemo to izbeći, da ipak nećemo uspeti da završimo i pismeno i usmeno iznošenje završnih reči pre letnje sudske pauze. Pošto je to tako, mi svakako smatramo da Tužilaštvu treba dati vremena za razmatranje mogućnosti pobijanja dokaza i/ili dodatnog svedočenja eksperta, tako da je stav da pisani podnesak završne reči treba da bude dostavljen, a da ćemo o tome saslušati zastupnike ili poslednjeg dana pre letnje pauze ili prvog dana posle letnje pauze, ukoliko zastupnici smatraju da bi im pauza bila od koristi. Jasno je da to praktično za Pretresno veće ne pretstavlja nikakvu razliku ako se za bilo koji predlog odlučite. Ali ćemo jasno staviti do znanja da ukoliko bude pobijanja dokaza svedočenjem eksperta, to bi moralo da se uradi pre kraja ovog termina, što znači da bi to moralo da se završi pre plenarnog zasedanja, dakle pre 21. jula. Zato gospodine Whiting, ukoliko idete ka svedočenju eksperta, moraćete da to izvedete u ovom vremenskom okviru. Kako bi bili pravični prema optuženima, mi zaista ne možemo da dopustimo da se to odvija iza tog vremena. Ali zbog navedenih razloga, dodatno vreme radi podnošenja pisanih završnih reči bi trebalo da omogući da obe strane budu u mogućnosti da iznesu svoje predmete na najbolji mogući način i adekvatno. Kako bi ljudi imali mogućnost da se dobro upoznaju sa pisanim podnescima druge strane nakon odmora i kako bi razmislili o tome, mi smatramo da bi više odgovarala druga, a ne prva nedelja posle odmora za iznošenje usmene završne reči.

ADVOKAT TOPOLSKI: Izvinjavam se što prekidam. Mi svakako ne znamo nedelju kada se odmor završava.

SUDIJA PARKER: Mi gledamo u onu nedelju od 22. do 26. avgusta.

ADVOKAT TOPOLSKI: Avgusta?

SUDIJA PARKER: Da. Da li u ovom trenutku postoji očigledan razlog zašto ovo nije moguće? Ne vidim nikakve indikacije u vezi toga. Pomalo smo zabrinuti zbog procenjenog vremena koje je dato kao potrebno za usmeno iznošenje završnih reči. Mi predlažemo da jedan dan bude za Tužilaštvo a da dva dana ukupno budu za timove Odbrane, a možda ćete nas ubediti da vam još ostavimo po pola dana svakome. Drugim rečima, ukupno tri ili možda četiri dana. Ukoliko nema drugih dogovora u okviru timova Odbrane, mi ćemo podeliti vreme na jednako trajanje za sva tri tima Odbrane, ali ukoliko se postigne međusobni dogovor, Pretresno veće će ga prihvatiti. Kako bi olakšali posao prisutnim ljudima, mi mislimo da se počne u utorak 23. avgusta i da se završi ili u četvrtak 25. ili u petak 26. avgusta, ali do tada će svakako sve biti završeno. Mislim da ovde imamo uravnotežene dobre i loše vesti, ali mislim da je to realna procena kako bi se izašlo u susret svim interesima, a posebno uključujući optužene, čime možemo da budemo sigurni da će Pretresno veće dobiti dobro pripremljene završne podneske, i da postoji mogućnost ukoliko bude potrebno i za svedočenje u vezi pobijanja dokaza, i kako bi sve strane imale dovoljno vremena da pripreme završne usmene podneske u odnosu na ono što je izneto protiv njih od druge strane, ili kada je reč o optuženima, i od drugih optuženih. To nam sada ostavlja pitanje da li strane žele da dostave pisanu završnu reč pre letnje pauze ili odmah nakon pauze. Kada kažem pre pauze, ja mislim na sredu 20. jula, ili bi to bio ponedeljak 15. avgust?

TUŽILAC WHITING: U ime Tužilaštva želim da kažem da bi mi radije izabrali 20. juli.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja... mi se slažemo.

SUDIJA PARKER: "Dogovor" je divna reč. Hvala vam gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Postoji izvesna zabrinutost koja je izrečena kada je u pitanju datum iznošenja usmenih završnih reči.

SUDIJA PARKER: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ono što je Pretresno veće predložilo kao termin – od 23. do 26. avgusta, ja sam shvatio iz kratkog razgovora da to nekima od nas sa ove strane sudnice predstavlja poteškoće...

SUDIJA PARKER: Da li je neki drugi datum prihvatljiviji?

ADVOKAT GUY-SMITH: Koliko sam razumeo, nedelja posle tog datuma bi odgovarala. Bilo koje vreme tokom treće nedelje avgusta meseca bi funkcionisala. Ta nedelja počinje...

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, mogu li ukratko da prekinem i da zamolim Pretresno veće da napravi kratku pauzu kako bi bili u mogućnosti da se međusobno dogovorimo oko datuma?

SUDIJA PARKER: U redu. Da stavimo sve opcije jasno na sto.

ADVOKAT TOPOLSKI: Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Prvo očekujemo podneske za pisane završne reči ili do srede 20. jula... ja sada to beležim kako bi se kasnije prisetio.

ADVOKAT TOPOLSKI: I ja ću to isto da uradim.

SUDIJA PARKER: Ili u ponedeljak, 8. avgusta. Oprostite, promašio sam celu nedelju. Ili u ponedeljak 15. avgusta, a to je prvi dan posle letnje pauze. A usmene završne reči ili od 23. do 26. avgusta ili ukoliko bude bilo toliko potrebno, onda od 29. ili 30. avgusta pa sve do 2. septembra. Dakle, u te dve nedelje. Da. A što se tiče da li početi u ponedeljak ili u utorak, možda bi bilo praktičnije da počnemo u utorak.

ADVOKAT TOPOLSKI: Da, zahvaljujem. Mislim da bi bilo od koristi ako bismo imali nekoliko slobodnih trenutaka.

SUDIJA PARKER: Deset minuta?

ADVOKAT TOPOLSKI: Pet, verovatno će pet minuta biti dovoljno.

SUDIJA PARKER: U redu. Idemo malo na vazduh.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da. Mislim da smo se dogovorili da 20. juli bude datum za podnošenje pisanih završnih podnesaka.

SUDIJA PARKER: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: A predlažemo da usmeno iznošenje završne reči počne 29. avgusta, i nadalje predlažemo da tu nedelju rezervišemo za usmeno iznošenje završnih reči. Mislim da može da se kaže da sam bio prilično brz. Nastojao sam da držim usko definisan fokus. Moje kolege na ovoj strani mislim da su takođe isto učinile. Znam koliko je napora i Tužilaštvo učinilo kako bi skratilo nepotrebna ispitivanja i postiglo dogovor oko stvari koje bi možda bolje na drugi način bile vođene, i mislim da može da se kaže da smo mi verovatno uštedeli nekih pet do sedam meseci suđenja što se zasnivalo na postizanju sporazuma u vezi svedoka eksperata, što nije beznačajno. Ovde imamo trojicu optuženih. Iako su oni u velikoj meri, kao što znate, povezani, ali svakako da postoji zabrinutost svakog od ove gospode kojima je potrebno da se obrate u završnoj reči potpuno, pošteno i uz sve obzire. Mi smatramo, a siguran sam i da moje kolege imaju nešto da kažu o tome, da bi uzimanje te nedelje bilo ne samo mudro nego i pravično, i ona ne bi dovela do kršenja vremenskog okvira koje je određeno za ovaj predmet.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Mansfield?

ADVOKAT MANSFIELD: Da. Ako mogu samo da dodam par stvari u vezi poslednje stvari. Možda se to čini beznačajnim, ali možda je na određeni način to i najznačajnije – da će završna usmena reč biti u ime sve trojice optuženih. Vi ste samo nedelju dana pre izrazili svoju zahvalnost od strane ovog Međunarodnog krivičnog suda kada smo završili sa izvođenjem dokaza u predmetu Fatmira Limaja u smislu da smo se fokusirali na osnovna pitanja, što smo mi nastojali od samog početka. I mislim da ne može biti ni reči o tome sa ove strane, a ja ne sugerišem da je na suprotnoj strani to bilo šta drugačije, mogu da kažem da smo mi sa ove strane znatan deo materijala odbacili i da smo se fokusirali samo na ono što je relevantno i od pomoći za Sud. Ne znam da li je ovo suđenje završeno u rekordnom roku za ovaj Sud, ali znam na osnovu razgovora sa ljudima koji to prate da je on završen u veoma kratkom roku. I zbog toga, po svim našim procenama, uključujući i naše procene o trajanju predmeta Odbrane... samo u jednoj stvari sam se preračunao kada je bila reč o proceni trajanja unakrsnog ispitivanja. Suprotno tome, naše procenjeno vreme je bilo tri nedelje, možda četiri – a trajalo je tri nedelje. I mi smo zaista veoma ozbiljno razmotrili koliko nam je vremena potrebno za iznošenje završne usmene reči kako bi se govorilo o svim materijalima koji nisu ušli u pisani podnesak, drugim rečima, na dokumente sa druge strane, i za to bi bilo potrebno ne više od jednog dana. I obzirom na ozbiljnost predmeta, mi smatramo da iako smo bili voljni i spremni da to ranije završimo, da će branjenici ipak morati da sačekaju iako im je bio bliskiji brži vremenski raspored suđenja. Mi smo se dogovorili na sve moguće pokušaje kako bi ubrzali, ukoliko je to moguće, uključujući i dostavljanje podneska, završne pisane reči pre letnje sudske pauze. Mi smo spremni na to. U kontekstu toga kako smo svi bili spremni da se prilagodimo rokovima, da se fokusiramo na bitna pitanja, ja bih ostao pri molbi, uz određenu dozu

fleksibilnosti, jer se može dogoditi da gospodin Whiting prekorači na kraju jedan dan, a ja ću možda govoriti manje od jednog dana. Ali u predmetu gospodina Fatmira Limaja postoji čitav niz pitanja koje je potrebno detaljnije razmotriti. Rekao bih imajući u vidu dužinu ovog predmeta da naša procena da nam je za to potreban jedan dan nije preterana i da to ni na koji način neće ugroziti rad Suda, pa vas molim da razmotrite opet to pitanje.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Ja se slažem.

SUDIJA PARKER: Vi se slažete i nemate ništa da dodate. Hvala vam. Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Ja nemam ništa da dodam časni Sude.

SUDIJA PARKER: U redu.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Kao i uvek, zastupnici su veoma ubedljivi. Prema tome, određujemo sledeći raspored: sreda 20. juli biće rok za podnošenje pisanih završnih reči za sve strane. U ponedeljak 29. avgusta počee iznošenje završnih usmenih reči. Tužilaštvo mora da završi zaključno sa 30. avgustom, a Odbrana će imati naredna tri dana. Ukoliko Tužilaštvo završi jedan dan ili značajno ranije, očekujemo da se sa radom nastavi bez prekida. Svima se zahvaljujemo na pomoći u nalaženju rešenja. Biće potrebno, kako bi sve razjasnili, da se sada prekine sa radom do ponedeljka 27. ovog meseca, ili u utorak 28. ukoliko je to prihvatljivije. Ali mogu li da kažem da bi u utorak bilo neophodno, ukoliko bismo morali da radimo popodne, da bi u tom slučaju Pretresno veće moralo ranije da... bio bi to veoma kratak dan. Pretresno veće bi verovatno trebalo da se povuče u 16.30 časova. Dakle, u utorak 28., ukoliko budemo morali da zasedamo i popodne, to bi onda bio kraći radni dan. Te nedelje ćemo raditi koliko bude potrebno kako bismo završili sa iznošenjem svih dokaza bilo koje strane.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, naravno da mi u ovom trenutku ne možemo da govorimo o bilo čemu drugom po pitanju svedočenja osim o profesoru Wagenaaru, jer niko drugi i nije predviđen. On može da svedoči u ponedeljak 27. juna. Mislim da u ime svih govorim kada kažem da pozivamo Pretresno veće da ga tog dana sasluša. U mnogome će zavisiti od gospodina Whitinga koliko će to da potraje. Moj predlog je, pošto ću ja vršiti glavno ispitivanje koje neće dugo trajati, da će sve zavisiti od gospodina Whitinga. Ali zbog različitih razloga, mi bismo želeli i zamolili da se ovaj svedok pozove na kraju procesa izvođenja dokaza 27. juna, jer je on tada u mogućnosti da se pojavi.

SUDIJA PARKER: U redu. Onda sada prekidamo sa radom do ponedeljka 27. juna.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, mogu li samo da dodam još nešto u vezi toga - ja ne znam da li će moći da se postigne dogovor ili ne sa gospodinom Whitingom?

TUŽILAC WHITING: Poželjno razmišljanje.

SUDIJA PARKER: A to bi bilo popodne u 14.15 časova.

ADVOKAT TOPOLSKI: Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Imamo vremena i u toku te nedelje ukoliko bude potrebno.

Sednica završena u 13.03 h.

Nastavlja se u ponedjeljak, 27. juna 2005. godine u 14.15 h.

Fond za humanitarno pravo

